

Η συμβολή της φορολογίας στην οικονομική ανάπτυξη και ο διαμεσολαβητικός ρόλος των τραπεζών

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γ. ΚΑΛΔΗ
Επ. Δικηγόρου*

Ένα από τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας είναι το πρόβλημα των επενδύσεων, η ορθή επίλυση του οποίου θα συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της παραγωγής και την ικανοποιητική ανάπτυξη της οικονομίας.

Όπως είναι γνωστό, η κίνηση των κεφαλαίων εξαρτάται από την προοπτική της απόδοσής τους το οποίο σημαίνει, ότι τα κεφάλαια επενδύονται σε χώρες στις οποίες η προοπτική της απόδοσης και της ασφάλειας της τοποθέτησής τους, είναι περισσότερο ικανοποιητική.

Εξ άλλου, η ικανοποιητική απόδοση των επενδύσεων εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, σοβαρότεροι των οποίων είναι, μεταξύ άλλων, η σταθερότητα της φορολογίας, το ύψος της φορολογικής επιβάρυνσης των κερδών, το κόστος του χρήματος και οι τραπεζικές διευκολύνσεις των επενδυτών.

Από τους παράγοντες αυτούς θα αναφερθώ συνοπτικά στη φορολογία και στο διαμεσολαβητικό ρόλο των τραπεζών.

Κατά τα κοινώς γνωστά, το φορολογικό σύστημα προσδιορίζει το φορολογικό κόστος των επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτόν πολλές χώρες προσπαθούν να προσελκύσουν τους επενδυτές με τη θέσπι-

ση φορολογικών κινήτρων, που αποβλέπουν στη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης και στην εξασφάλιση της σταθερότητας της φορολογίας.

Δυστυχώς στη χώρα μας, η φορολογία όχι μόνο δεν προσελκύει τους επενδυτές, αλλά αντίθετα ασκεί σοβαρή αποτρεπτική επίδραση στις επενδυτικές προτοβουλίες των επιχειρηματιών, λόγω των υφισταμένων αντικινήτρων. Τα αντικίνητρα είναι πολλά και σοβαρά. Τα κυριότερα είναι τα εξής:

➤ Η αβεβαιότητα της φορολογίας που προκαλείται από τις αδικαιολόγητα συχνές τροποποιήσεις των φορολογικών νόμων.

➤ Η τυπολογική εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων που αναφέρονται στον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών των επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα σε περίπτωση λογιστικών τυπικών παραλείψεων, να προσδιορίζονται τα οικονομικά αποτελέσματα εξωλογιστικά, σε ποσά αντιπραγματικά.

➤ Η απαράδεκτα μακρά καθυστέρηση της δικαστικής επίλυσης των φορολογικών διαφορών. Αναφέρω χαρακτηριστικά ότι η έκδοση και κοινοποίηση δικαστικής αποφάσεως απαιτεί πρωτοδίκως δύο έως τρία χρόνια, κατ' έφεση δύο έως τρία χρόνια και αμετακλήτως κατ' αναίρεση άλλα πέντε χρόνια, δηλαδή συνολικά περισσότερα από δέκα χρόνια. Λόγω δε επαναπομπής των υποθέσεων στα δικαστήρια της ουσίας προς διατύπωση ουσιαστικής κρίσεως, η καθυστέρηση της επίλυσης των διαφορών φθάνει τα 15 χρόνια, το οποίο σημαίνει, ότι

* Ο κ. Καλδής είναι επίσης εκδότης και διευθυντής του δεκαπενθήμερου νομικού περιοδικού "Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας", επ. δικηγόρου, και επ. προέδρου της ΕΕΦΔ/ΑΜ

οι Έλληνες φορολογούμενοι στερούνται δικαστικής προστασίας κατά παράβαση της Σύμβασης Προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Πρέπει να σημειωθεί, ότι το θέμα των αντικινήτρων είναι παλαιό.

Πριν δέκα χρόνια, το 1991, ο κ. Ξενοφών Ζολώτας είχε συστήσει μία επιτροπή, με σκοπό την επισημάνση των υφισταμένων τότε αντικινήτρων η έκθεση της οποίας ξεχάστηκε στα χρονοντούλαπα των αρμοδίων. Παρόμοια πρόταση είχα διατυπώσει το 1992 και το 1996 και εγώ από τις στήλες του περιοδικού μου ΔΦΝ και είχα υποστηρίξει ότι τα δύο βασικά μέτρα που έπρεπε να ληφθούν γι' αυτόν το σκοπό ήταν τα εξής:

Πρώτον, να παγιωθεί νομοθετικώς για ορισμένο χρονικό διάστημα ο τρόπος φορολογίας των επιχειρήσεων, που ίσχυε κατά το χρόνο διενεργείας των επενδύσεων, ώστε να μπορούν να γνωρίζουν οι επενδυτές το φορολογικό κόστος της επένδυσης. Επικαλούμην δε τον προϊσχύσαντα Ν.4171/1961 (ΦΕΚ 93 Α'), με τον οποίο είχαν ορισθεί μεταξύ άλλων και τα εξής:

Αρθρο 2 παρ. 10:

“10. Μέχρις εξοφλήσεως των μακροπρόθεσμων δανείων, των συναφθέντων προ της ενάρξεως της παραγωγικής δράσεως της επιχειρήσεως και πάντως ουχί πέραν των δεκαπέντε ετών από της λήξεως του ημερολογιακού έτους, εντός του οποίου ήρξατο η παραγωγική δράσις:

α) παγιοποιούνται οι φορολογικοί συντελεσταί της φορολογίας εισοδήματος επί των αδιανεμήτων κερδών της επιχειρήσεως, οι ισχύοντες κατά την έκδοσιν της εν άρθρω 1 του παρόντος κοινής υπουργικής αποφάσεως.
β) δεν επιβάλλεται φόρος επί της περιουσίας της επιχειρήσεως”.

Αρθρο 2 παρ. 11:

“11. Δια χρονικόν διάστημα δεκαπέντε ετών από της λήξεως του ημερολογιακού έτους, εντός του οποίου ήρξατο η παραγωγική δράσις της επιχειρήσεως, παγιοποιούνται όλοι οι, κατά την έκδοσιν της εν άρθρω 1 κοινής υπουργικής αποφάσεως, υφιστάμενοι φόροι, τέλη, εισφοραί, δικαιώματα ή άλλαι επιβαρύνσεις (πλην των ανταποδοτικών) υπέρ των δήμων, κοινοτήτων, οργανισμών, ταμείων και οιοσδήποτε ετέρου νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Εν τη εννοία της παγιοποιήσεως νοείται περιλαμβανομένη και η υφισταμένη απαλλαγή εκ της φορολογίας υπέρ των ανωτέρω τρίτων των προϊόντων και της περιουσίας της επιχειρήσεως”.

Δεύτερον, είχα προτείνει να τροποποιηθεί η αφορώσα τη φορολογία των επιχειρήσεων φορολογική νομοθεσία, κατά τρόπον ώστε ο προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών να βασίζεται σε ουσιαστικά κριτήρια και όχι απλώς και μόνο στον τυπικό τρόπο της τηρήσεως των βιβλίων.

Τα δύο αυτά μέτρα νομίζω ότι εφαρμοζόμενα και σήμερα θα συμβάλουν στην αύξηση των επενδύσεων στη χώρα μας.

Ως προς το θέμα του διαμεσολαβητικού ρόλου των τραπεζών στην αύξηση των επενδύσεων περιορίζομαι να προτείνω τα εξής μέτρα τα οποία θα συμβάλουν στην άρση των υφισταμένων αντικινήτρων:

➤ Να δημιουργηθεί νέο νομοθετικό πλαίσιο μετατροπών, συγχωνεύσεων κλπ των υφισταμένων τραπεζικών ιδρυμάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στη δυνατότητα δημιουργίας διεθνών οικονομικών μονάδων, με έδρα την Ελλάδα. Και τούτο διότι, το ήδη υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο (άρθρο 16 Ν. 2515/97, περί συγχωνεύσεως υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων καθώς και ο Ν.2578/98) δεν καλύπτουν το σύνολο των περιπτώσεων (πχ δεν προβλέπεται θεσμικό πλαίσιο συγχώνευσης υποκαταστημάτων αλλοδαπών μη εοικικών τραπεζών που λειτουργούν και αναπτύσσονται στην Ελλάδα, ή μετατροπές μη εγκατεστημένων σε χώρα της ΕΟΚ τραπεζικών εταιρειών).

➤ Να δημιουργηθεί ειδικό νομοθετικό πλαίσιο προκειμένου να αναπτυχθούν εξειδικευμένες τραπεζικές μονάδες, ικανές να συντελέσουν στην ανάπτυξη της αγοράς, με την παροχή νέων προϊόντων καταλλήλων για την ικανοποίηση των αναγκών που διαμορφώνουν οι διεθνείς συνθήκες.

➤ Να εκλογικευθεί η μέθοδος φορολόγησης των τραπεζικών εισοδημάτων, κατά τρόπον ώστε να μη φορολογούνται οι τράπεζες για τα απαλασσόμενα από το φόρο εισοδήματος έσοδά τους, όπως γίνεται σήμερα με την κατά παράλογο τρόπο εφαρμοζόμενη μέθοδο του επιμερισμού των δαπανών που αναλογούν στα φορολογητέα και στα αφορολόγητα έσοδα των τραπεζών.